

Skrivarin í »Grønlands Havfiskeriforening«, Karl Olsen:

Føroyingar eiga at hjálpa grøn- lendingum at fiska kongafisk og onnur fiskasløg

— sum grønlandingar ikki hava troytt
higartil

Nær sleppa føroyingar aftur til Grønlands at fiska? Hetta er ein spurningur, sum bæði politikarar og vinnulivsfólk í Føroyum javnan seta sær — uttan tó at fáa nakað endaligt svar.

Kanska fiskaloysi er núverandi svarið. Tað visir seg, at tað er ikki nokk til av toski og rækjum í lötuni. Men hvat viðvíkri øðrum fiskasløgum í grønlandskum sjógv, so er tað ein heilt annar spurningur.

Herfyri vitjaði næstformaðurin í grønlandska havfiskveiðifelagnum, Søren Brandt og skrivarin, Karl Olsen í Føroyum. Teir høvdu fundir við umboð fyrri Føroya Skipara- og Navigatørfelag og Føroya Maskinmeistarafelag um teir sáttmálar, sum eru galdandi fyrri føroyingar við grønlandskum skipum. Her skuldu ymsar justeringar gerast í sáttmálunum.

Føroyingar eiga at hjálpa grønlandingum at fiska kongafisk og onnur fiskasløg, sum grønlandingar ikki hava troytt higartil, sigur skrivarin í »Grønlands Havfiskeriforening«, Karl Olsen

Kunnaðu seg við føroyska fiskivinnu

Men harumframt vóru ørindi teirra eisini at kunna seg við føroyska fiskivinnu. Karl Olsen sigur við Sosialin, at tað er einki dulmál, at føroyingar eru ein sera framkomin fiskivinnutjóð og heldur fyrri, at grønlandingar og føroyingar uttan iva hava nógv at samstarva um.

Hann sipar við hesum serstakliga til teir ótrøytta møguleikarnar, sum liggja í grønlandskum sjógv, t.v.s. veiðu eftir fiskasløgum so sum kongafiski og svartkalva.

— Grønlandingar rópa eftir know how fyrri at kunna fiska annað enn bert tosk og rækjur sigur Karl Olsen og heldur fyrri, at her átti tað at verið heilt náttúrligt, at føroyingar og grønlandingar byrjaðu eitt samarbeiði.

Hann sigur, at føroyingar í einum tilikum samarbeiði kundu kannað og funnið øki, har onnur fiskasløg eru og somuleiðis vist grønlandingum á tann rætta framleiðsluháttin innan tey ávisu fiskasløgin.

Avtala við japanarar

Karl Olsen visir í hesum viðfangi til ta avtalu, sum grønlandska landsstýrið hevur gjørt við Japan um veiðu av kongafiski og svartkalva í Grønlandi. Japanarar kunnu fiska ialt 32.000 tons av hesum fiskasløgum, og longu nú eru fleiri japanskir trolarar komnir til Eysturgrønlands. Tað sigst, at tað fara at koma meira enn 16 stórir trolarar, tann størsti verður uppá

4000 tons, til at fiska av hesi kvotuni.

— Vit grønlandingar eru alt annað enn feignir um at fáa so nógv fremmand skip inn á okkara øki, sigur Karl Olsen og visir til, at higartil hevur grønlandska heimstýrið hildið avtaluna loyniliga.

— Hóast grønlandska útvarpið hevur roynt at fáa upplýst, hvat henda avtala inniheldur, so fáa vit einki at vita. Vit fáa bert at vita, at her er talan um eina joint-venture avtalu. Hvat vit grønlandingar fáa afturfyrri veit eingin.

Karl Olsen sigur, at grønlandingar vilja sjálvir sleppa at veiða tann fisk, sum teir ikki hava troytt fyrr og heldur tað hevði verið meira náttúrligt at fingið eitt samarbeiði í lag við føroyingar á einum slíkum øki enn við japanarar.

— Tit føroyingar eru eftir minum tykki sera goðir at samarbeiða við, og tit eiga nógv var royndir og know how á fiskivinnu-økinum.

Gørnlandingur fekki nei

Karl Olsen visir á, at tað løgna í hesum máli er, at ein grønlandskur privatmaður fyrri tveimum mánaðum síðani søkti um loyvi at fiska kongafisk og svartkalva við tí fyrri eyga at selja til Japan. Grønlandska heimastýrið nektaði honum hetta loyvi og gav heldur onga grundgeving fyrri tí.

— Og so koma knappliga nakrir japanskir trolarar siglandi inn í havnina í godtháb og vil spyrja, hvat hetta vil siga, men fáa bert tað svar, at her er talan um eina joint-

venture avtalu við Japan.

— Tað er okkum óskiljandi, at grønlandska landsstýrið ger slíkar avtalur, tá teir jú alla tíðina hava ført fram, at vit skulu visa umheiminum, at vit kunnu fiska okkara eigna fisk.

— Men man ikki onkur fyrimunur vera við slíkari avtalu, tá hon verður gjørd?

— Kanska, men hvat er so tað, sum skal dyljast? Hevur tað samband við sølu av grønlandskum rækjum til Japan, so kann ein betur skilja tað. Men kortini haldi eg tað vera skeivt at selja japanarum fiskirættindi her hjá okkum fyrri at økja útflutningin til Japan. Okkum nýtist ikki at gjalda við fiskirættindum fyrri at fáa know how. Og um so var, so kundu vit einsvæl farið til føroyingar, sigur Karl Olsen.

— Tað hevði verið nóg mikið við nokrum japanarum umboð á okkara skipum, um vørnan skal seljast tann vegin. Tað átti ikki at verið neyðugt at fingið ein heilan flota av japanskum skipum henda vegin fyrri at økja søluna í Japan.

Karl Olsen visir at enda á, at japanarar verða avmarkaðir á flest øllum høvum m.a. av varðveitingarsøkum, men alla staðni har teir sleppa framat, dustsúgva teir høvini fyrri fisk.

— Vit eiga tí at vera varnir við at loyva teimum at fiska í okkara sjógv við so nógvum og stórum skipum. Tá áttu vit heldur at latið føroyingar komið henda vegin fyrri at læra okkum sjálvar at veiða hesi ótrúligu fiskasløgin og virka tey til.

jan

ynskja vit ikki, og vit eru tí komin higar til at biðja tykkum fáa skil uppá grindadrápið sigur eitt av umboðunum.

— Vit hava skilt, at tit hava framt broytingar og hetta eru vit sera feignir um, men vit halda tó framvegis ikki, at tað er neyðugt hjá føroyingum at drepa so stórt tal av grindahvali. Tit eiga at minka um hetta talið.

Umboðini fyrri Green Peace og amerikonsku umhvørvisfelagsskapirnar siga, at tað er sera umráðandi at kanna tvøstíð og spikið frá grindahvalinum og hava tey tikið royndir av spiki frá vestmannagrindini herfyri. Friggjadagin fyriliggur úrslitið av hesum kanningum, har PCB-innihaldið verður mátað. Hetta er tað sum stavar frá idnaðardáldingini í Europa...

Hesi fólkini siga annars, at tey hava einki beinleiðis

við »Sea Shepherd« at gera. Tað er fyrri so vitt av tilvild, at tey eru her um somu tíð. Men meira tilvild er tað ikki enn so, at tað júst hevur verið al-tjóða hvalaveiðifundur í Bretlandi og har varð grindahvalurin til viðgerðar.

jan

Tvey umboð fyrri Green Peace International (tv) og eitt umboð fyrri 26 amerikanskir umhvørvisfelagsskapir, sum júst hava verið í Føroyum og tosað við umboð fyrri landsstýrið og vinnulivið